

JUSTITSMINISTERIET

Civil- og Politiafdelingen

Dato: 26. april 2012
Dok.: 408983

UDKAST TIL TALE
til justitsministeren til brug ved samråd om grænseover-
skridende kriminalitet i Retsudvalget den 10. maj 2012

Rækkefølge af talere:

- 1. Skatteministeren (samrådsspørgsmål AI om toldkontrol på grænsen)**
- 2. Justitsministeren**

Samrådsspørgsmål AJ:

”Vil ministeren redegøre for sit syn på om det ikke i praksis vil stille politi og anklagemyndighed betydeligt ringere i forhold til grænseoverskridende kriminalitet, at der med regeringens nye tilrettelæggelse af toldkontrollen ikke længere på samme måde vil være vidner ved grænsen, der kan bistå politiet ved bl.a. hurtigt at tilkalde politiet og vidne i forhold til grænseoverskridende kriminalitet, for eksempel i sager om menneskesmugling, hvor de bl.a. vil kunne være vidner på, at menneskesmuglerne har bragt personer uden lovligt ophold i Danmark over grænsen?”

Samrådsspørgsmål BF:

”Hvad er regeringens holdning til det tysk-franske udspil om styrkelse af den nationale grænsekontrol imellem landene i EU. Ministeren bedes i den forbindelse redegøre for, om regeringen vil rejse kritik overfor Tyskland set i lyset af den kritik, den tyske regering gav udtryk for overfor den tidligere danske regering, da den besluttede at indføre en skærpet grænsekontrol i foråret 2011?”

[Indledning]

1. Jeg vil gerne starte med at takke udvalget for muligheden for endnu engang at drøfte regeringens ophævelse af den tidligere regerings aftale med Dansk Folkeparti om styrket toldkontrol på grænsen.

Det er som bekendt langt fra første gang, vi har lejlighed til at drøfte det emne. Så når spørgeren nu ønsker at vide, om ikke den nye regerings tilrettelæggelse af toldkontrollen vil stille politi og anklagemyndighed betydeligt ringere i forhold til grænseoverskridende kriminalitet, så kommer det nok ikke som den helt store overraskelse, når jeg siger, at den korte udgave af svaret er ”nej”.

Men det vil jeg naturligvis gerne uddybe.

[Ophævelsen af grænseaftalen]

2. Som bekendt indgik den tidligere regering som led i forhandlingerne om sin såkaldte 2020-plan sidste forår en aftale med Dansk Folkeparti, som bl.a. gik ud på, at der skulle etableres en permanent og stationær toldkontrol af den indgående trafik på en række navngivne grænseovergange mod syd.

Den aftale har regeringen ophævet. Det har vi gjort, fordi vi i meget høj grad er optaget af at sikre en intelligent, målrettet og effektiv indsats mod grænseoverskridende kriminalitet – det gælder på toldområdet såvel som på andre områder. Ressourcerne skal kort sagt sættes ind på noget, som rent faktisk vil kaste resultater af sig.

Derfor tilrettelægges toldkontrollen fremover som en mobil, fleksibel og efterretningsbaseret indsats, som efter regeringens opfattelse vil give

langt bedre muligheder for at imødegå de udfordringer, som en moderne, internationaliseret verden byder på.

Alt det har skatteministeren allerede redegjort for. Det gjorde vi også begge to under den forespørgselsdebat som fandt sted sidst i januar måned på foranledning af spørgerens parti.

[Generelt om bekæmpelse af grænseoverskridende kriminalitet]

3. I dag spørges der så særligt til, hvad tilbagerulningen af grænseaftalen vil betyde for mulighederne for at bekæmpe grænseoverskridende kriminalitet i almindelighed og menneskesmugling i særdeleshed.

På et andet samråd, som vil finde sted her i udvalget om et par uger, vil temaet være grænseaftalens betydning for antallet af butikstyverier i hovedstaden.

Når nu interessen i dag særligt retter sig mod menneskesmugling, mener jeg, der er grund til at minde om, at den såkaldte grænseaftale først og fremmest drejede sig om toldkontrol – altså kontrol af varer, som skal indføres i landet.

Der var derimod ikke tale om at genindføre personkontrollen ved grænsen, selv om man fra tid til anden kan få den tanke, at de tidligere aftaleparter gerne vil efterlade det indtryk hos vælgerne.

Som spørgeren ved, og som jeg vil komme ind på i min besvarelse af samrådsspørgsmål BF, så indebærer Schengen-aftalen, at en sådan fast personkontrol ved grænsen ikke kan genindføres – hverken af Danmark eller af de øvrige Schengenlande.

Og lad mig i samme forbindelse slå fast – som også skiftende justitsministre i den tidligere regering har gjort det før mig – at det uændret er

Rigspolitiets opfattelse, at en genindførelse af grænsekontrollen hverken er et nødvendigt eller et hensigtsmæssigt redskab til bekæmpelse af den grænseoverskridende kriminalitet.

Ud fra en rent politifaglig vurdering får man mere ud af at anvende de betydelige ressourcer, som en egentlig grænsekontrol ville kræve, på efterretningsbaserede og målrettede indsatser mod den organiserede kriminalitet i et tæt samarbejde med andre myndigheder – danske såvel som udenlandske.

Det gælder så meget desto mere, når der er tale om organiseret grænseoverskridende kriminalitet.

[Sager om menneskesmugling]

4. Hvis vi nu retter blikket mere konkret mod de seneste års sager om menneskesmugling, så kan jeg oplyse, at Syd- og Sønderjyllands Politi, som dækker området omkring den dansk-tyske landegrænse, i hele 2011 efterforskede 26 sager om menneskesmugling med i alt 32 anholdte.

I 2010 drejede det sig om 38 sager med i alt 44 anholdte.

Til sammenligning blev der i de godt 6 måneder i 2011, hvor den permanente toldkontrol ved grænsen stod på, overdraget 2 sager om menneskesmugling fra toldmyndighederne til Syd- og Sønderjyllands Politi. De to sager omfattede i alt 5 anholdte.

Når jeg nævner det, er det på ingen måde for at forklejne det uden tvivl gode arbejde, som toldmedarbejderne udfører.

Jeg mener dog, at vi ærligt må sige, at disse tal taler deres tydelige sprog og viser, at toldkontrol på grænsen ikke er vejen frem, hvis man

ønsker at sætte effektivt ind over for den organiserede menneskesmugling.

Jeg vil mene, at man skal være mere end almindeligt optimistisk for at læse tallene anderledes.

Og der er altså ikke belæg for at mene, at ”menneskesmuglere vil have bedre vilkår” ved, at regeringen har ophævet den tidligere regerings aftale om toldkontrol.

Som det også fremgår af min besvarelse af 31. januar i år af spørgsmål nr. 371 fra udvalget, så var det i det hele taget relativt småt med sager om mere alvorlig og organiseret kriminalitet, som den permanente toldkontrol ved grænsen kastede af sig.

Ikke fordi, det ikke er vigtigt at få fat i færdselssyndere og personer, som med ulovlige knive eller pebersprays overtræder våbenlovgivningen. Men det var alt andet lige ikke bekæmpelsen af den type kriminalitet, grænseaftalen først og fremmest blev promoveret på.

Når det særligt gælder spørgsmålet om bevis i sager om menneskesmugling, har Rigspolitiet oplyst, at der i forbindelse med efterforskningen af sager om menneskesmugling bl.a. vil kunne indgå oplysninger fra samarbejdet med tysk politi. Også effekter hos de pågældende personer og GPS-oplysninger vil kunne bruges til at bevise, at de pågældende er indrejst over grænsen.

Så der er med andre ord ikke noget, der tyder på, at der i relation til bevisførelsen i sager om menneskesmugling skulle være nogen større værdi i, at man har toldmedarbejdere stationært placeret på grænsen.

[Politiindsatsen mod grænseoverskridende kriminalitet]

5. Det er imidlertid vigtigt for mig nok engang at understrege, at regeringen tillægger udfordringen med den grænseoverskridende kriminalitet topprioritet.

Det er også derfor, at der som led i den nye flerårsaftale om politiets og anklagemyndighedens økonomi, som spørgerens parti er en del af, bl.a. er afsat 20 mio. kr. i aftaleperioden til investering i udvidet mobil videoovervågning, som politiet kan anvende i en række sammenhænge som et intelligent og effektivt værktøj i kriminalitetsbekæmpelsen.

Der er også som led i aftalen etableret en tværgående indbrudsenhed, som skal intensivere den fremadrettede efterforskning mod organiseret indbrudskriminalitet, hælernetværk og hjemmerøverier. Til det formål er afsat 37 mio. kr. i 2012 faldende til 35 mio. kr. i 2015.

Endelig er der som supplement til de midler, der med flerårsaftalen er afsat til udvidet mobil videoovervågning, afsat yderligere 8 mio. kr. til en yderligere forstærket indsats mod den grænseoverskridende kriminalitet.

[Udlændingekontrolafdelingen]

6. Jeg har også noteret mig, at det aktuelt er Rigspolitiets opfattelse, at der generelt er et godt grundlag for den politimæssige indsats over for den grænseoverskridende kriminalitet.

Og der er da også god grund til at rose politiet for at tage udfordringen op og også gå nye veje.

Lad mig blot som et godt eksempel nævne det koncept, som Udlændingekontrolafdelingen i Syd- og Sønderjyllands Politi (UKA) har arbejdet efter siden begyndelsen af 2011.

Med konceptet er fokus på kriminalitet over landegrænsen intensiveret i et tæt samarbejde med bl.a. de tyske myndigheder.

Der er således skærpet fokus på efterforskning af den organiserede kriminalitet, som begås i det grænsenære område, hvor de kriminelle organisationer er aktive på begge sider af grænsen.

Indsatsen er i høj grad målrettet på baggrund af analyser af kriminalitetsmønstre, og UKA bidrager i dag til bekæmpelsen af kriminalitet begået af udlændinge også i landets øvrige politikredse.

Det nye koncept har bl.a. vist sig særligt nyttigt i forhold til opklaring og retsforfølgning i sager om grænseoverskridende indbrudskriminalitet. Eksempelvis er det på knap et år lykkedes Syd- og Sønderjyllands Politi at få udleveret mere end 50 udenlandske kriminelle til retsforfølgning i Danmark.

[Afslutning af samrådsspørgsmål AJ]

7. Så som jeg lagde ud med at sige, så er der ingen grund til at frygte, at politi og anklagemyndighed er dårligere stillet i forhold til den grænseoverskridende kriminalitet, end det var tilfældet før grænseaftalens ophævelse.

[Samrådsspørgsmål BF]

8. Jeg vil nu vende mig mod det andet samrådsspørgsmål, som er stillet til mig, og som vedrører det tysk-franske forslag til ændring af Schengen-Grænsekodeksen.

I juni 2011 opfordrede Det Europæiske Råd Kommissionen til at fremsætte forslag til en mekanisme, så der kan reageres på ekstraordinære

omstændigheder, hvor Schengen-samarbejdets overordnede funktionsmåde er truet, uden at princippet om fri bevægelighed sættes over styr.

Det Europæiske Råd anførte, at der som en allersidste udvej – inden for rammerne af denne mekanisme – vil kunne indføres en sikkerhedsklausul for undtagelsesvist at tillade genindførelse af grænsekontrol ved de indre grænser i en virkelig kritisk situation, hvor en medlemsstat ikke længere er i stand til at overholde sine forpligtelser i henhold til Schengen-reglerne.

For at imødekomme denne opfordring fremsatte Kommissionen i september 2011 sin såkaldte Schengen Governance-pakke med forslag om ændring af både Schengen-evalueringsmekanismen og Schengen-Grænsekodeksen.

9. For at kunne leve op til Det Europæiske Råds bestilling prioriterer det danske EU-formandskab sagen højt, og det er vores mål at opnå enighed om sagen i Rådet inden udgangen af formandskabet.

Danmark har som formand for EU ansvaret for at søge at finde løsninger og kompromiser og sørge for fremgang i forhandlingerne, før stafetten gives videre.

Vi er som formandskab derfor imødekommende over for forslag og bidrag fra medlemsstaterne med henblik på at fremme forhandlingerne mest muligt.

Det fransk-tyske forslag om ændring af Schengen-Grænsekodeksen vil derfor indgå i forhandlingerne i Rådet med henblik på at finde et kompromis, der skal danne rammen for de videre forhandlinger med Parlamentet.

10. Da det har været drøftet i efteråret, er det ingen hemmelighed, at stort set alle medlemslande er enige med Frankrig og Tyskland i, at kompetencen til at træffe beslutning om en eventuel genindførelse af den indre grænsekontrol - som i dag - fortsat skal ligge hos medlemslandet, når den offentlige orden eller indre sikkerhed i et medlemsland er truet.

Danmark er at finde blandt disse medlemslande.

Det er og skal fortsat være op til det enkelte medlemsland at beslutte, om den indre grænsekontrol skal genindføres, hvis den offentlige orden eller den indre sikkerhed er truet. Det være sig forud for et topmøde, en stor sportsbegivenhed eller en helt akut og uforudset situation, der truer sikkerheden.

Som det er omtalt i pressen, går det tysk-franske forslag også ud på, at det herudover skal være muligt for medlemslandene selv at genindføre den indre grænsekontrol i op til 30 dage under andre ekstraordinære omstændigheder.

Jeg vil gerne gøre klart, at regering fuldt ud støtter, at der etableres en ny mekanisme, som Det Europæiske Råd har anmodet om, da den vil være med til at styrke og forbedre Schengen-samarbejdet.

Vi skal kunne reagere på ekstraordinære omstændigheder, når en medlemsstat ikke længere er i stand til at overholde sine forpligtelser i henhold til Schengen-reglerne, og når Schengen-samarbejdets overordnede funktionsmåde er truet.

Og som sagt: det tysk-franske forslag indgår i de aktuelle forhandlinger.

11. For så vidt angår spørgerens sidste spørgsmål, ser jeg ingen grund til fra dansk side at rejse kritik over for Tyskland.

Vi er midt i en forhandlingssituation om Kommissionens forslag, og det danske formandskab er positiv over for indspark fra de andre lande. Det fransk/tyske forslag vil som alle andre forslag indgå i de videre forhandlinger.

Tak.